

C A P U T III.

Jesuitarum prædicationi, Duce S. Francisco Xaverio, deferendi omnes Japonicorum Martyrum triumphi.

soror sollicitabatur vehementer, verita ne constantia illi deesset ad retinendam fidem, saeviente persecutione; aut desiderarentur Evangelii ministri, quorum doctrinæ, & boni exempli uberibus lactaretur. Respondet ipsa, se murum esse, qui vim hostilem repellat; & uberibus vallatum esse, ut turribus, quæ nutrimento ei sint, & munitio. Certè muri illius sororculæ Ecclesiae, Martyres nostri sunt: ubera autem turgentia habet, id est, vulnera in pectore Martyrum singulorum gemina, indomitæ cujusdam constantiae signa, quæ præsidio illi sunt, & nutritioni. Vide dicta superius n. 279.

*Alia pro his
Martyribus
elogia indi-
cantur.
Genef.*

1439 Denique observo, singulatim in hos Martyres cadere ea, quæ num. 1399. & sequentibus expendimus; ubi efficiebamus viros Jesuitas filios esse crucis: virtus enim hujus Dominicæ arboris nostram obumbravit Societatem, ut tam numerosam ederer sobolem ad imaginem, & similitudinem Crucis, seu Crucifixi. Quod maximopere splendet in iis Jefu sociis, qui martyrum Crucis subiere; Crux quippe eos reparturivit ad gloriam, quos antea parturierat ad gratiam. Quò spe-
*Christus fi-
lius Crucis.*

Pf. 28. 6.

Geneb.

*S. August.
S. Ambr.*

*Crux glorio-
sa, & im-
mortales
Martyres ca-
lo peperit.*

*S. Petr.
Dam.*

1440 Quid diffiteatur? Nonne Xaverius, quem cæteri Jesuitæ ducem habuere, in vastissimis illis Japoniorum regionibus magnus Evangelii præcœ, Gentium Doctor, Orientalis solis sol longè splendor? Nonne egregius hic vir immensa laborum Iliade sibi à Deo imposta, Japonios ipse primus adiit, ex quibus propemodum infinitos ab Satanae servitute ad Christi fidem, obsequiisque traduxit? Nonne ipse eximio sanctitatis suæ splendore, præcellenti doctrina, Apostolicis charismatibus signis, & prodigiis, saepè sæpius ab eo patratis, Evangelio ibidem fidem adstruxit? Ipse profecto iis, quos Christo pepererat, animos addidit ad omne periculum, ac damnationem pro Christiana fide subeundam. Copiosæ ergo Martyrum segetis, quam Japonica Ecclesia tulit hactenus, ferique in dies, saeviente persecutione, ipse procul dubio primus sementem fecit, feceruntque viri Jesuitæ Elogii hujus optimum fideijsu-forem accipe Pontificem Maximum Urbanum VIII. in Bulla Canonizationis S. Francisci Xaverii. Multa centena hominum millia, qui in tenebris, & in regione umbra mortis ambulabant, ad cognitionem veræ lucis perduxit. Nam præter Indos, Brachmanes, & Malabares, ipse primus Paravasi, Malais, Lais, Acanis, Mindanais, Xaverius Malacensibus, & Japonibus Evangelum primus Christi annunciatuerat; multique illarum nationum Reges, & magni Principes ingenti cum fidei nostre emolumento, suavi Christi iugis colla subdidierant. Subinfert Magnus Pontifex iure merito, quod nos dedicebamus: Cum ei benedictionem Patriarchæ Abrabæ Dominus spiritualiter elargitus es-
*Iaponibus &
alii Evan-
gelium an-
nunciavit.*

1441 Hoc igitur posito; et si in gratiam hujus sanctissimi viri, & sociorum ejus, multa ex inspiratis litteris testimonia, imò & vaticinia non obscura admodum, possem adferre; illud unum ex Vate Isaia expendo & Nobile Isaia illustro. Ita ille cap. 61. 3. Vocabuntur in ea vaticini-
Isai. 61. 3.

fortes justitiae, plantatio Domini ad glorifi-
cationem. Et adiscabunt deferta à sæculis, &
ruinas antiquas exigent &c. Et slabunt alieni, & pascent pecora vestra, &c. Vos autem

Sacer-

Sacerdotes Dei vocabimini: ministri Dei nostri, dicetur vobis: fortitudinem Gentium comedetis, & in gloria eorum superbietis. Sermo est litterarius de augusto Incarnationis mysterio, de Christi in mundum legatione, missione, & prædicatione præstata non per se dumtaxat, sed per Apostolos suos, viroisque Apostolicos. Quorum opera judicabit in nationibus (id est, Ps. 106. 21. nations) implebit ruinas (evercio poplorum idola colentium perfecta fuit, & planè abundans) conquisabit capita in terra multorum debellavit Gentiles, & misit sub jugum Evangelii suum) De torrente in via bibet, properea exaltabit caput. Ita robuste judicabit nationes, eas ad fidem Christianam traducendo, ut earum pars magna sanguinem pro Christo fuderit, & mortem subierit, & fatus Martyrum crux adeo copiosus fuit, ut eo exstatiaturum se dicat Christus Dominus, & exaltatum honorificissimum. Hujus mystica: vindictæ, & stragis Christo perquam gloriæ milites validissimi, & fortissimi sunt Apostoli, & Apostolorum sceltores. Quibus ea propter gladius spiritus, quod est Verbum Dei tradi-
*Ad Eph.
6. 17.*

Isai. 7. 14.

Isai. 62. 4.

Montan.

Pagni.

*Vaticinium
membrorum
expenditur.*

Isai. 60.

Pagni.

Vatab.

1442 Vocabuntur in ea fortes justitiae. Vocabuntur, id est, erunt, ex usu Sacrae Scripturæ, Isai. 7. 14. Vocabitur nomen ejus Emanuel, isti est erit. Et cap. 62. 4: vocaberis voluntas mea in ea, id est eris. Erunt igitur in Ecclesia fortes justitiae. Hebraicæ ele: quod significat non solum fortes, sed & Deos, potentes, arbores, generationes. Unde commodè vertas: Erunt in ea fortes, Dii, potentes arbores, generationes justitiae. Montanus transfert, cervi justitiae. Et in Psalmo 22. 1. significat cervam auroræ, seu stellam matutinam, aut fortitudinem, seu robur & vim ascensionis auroræ, ut observat Pagninus ad illam vocem. Vox quidem elogiorum feracissima pro Xavertio & Sociis Jefu, Japonicæ Ecclesiæ progenitoribus, & Magistris.

Singula discutamus. Atque in primis futuros prædicti Isaia in Ecclesia Christiana fortes justitiae. Sic Apostolos appellari, non dubito; sed quis non Xaverium, viro que Jesuitas Japoniorum Apostolos, ita appellat? Sibi consonat Isaia postremo capitatis antelapsi versiculo: Minimus erit in mille, & parvulus in gentem fortissimam. Pagninus vertit; Parvula familia erit in mille. Vatabus; Parvus sobolecer in mille. Nostrum indigitat parvulam familiam, minimam. Societatem Jefu, ex qua minimus, & parvulus Xaverius, qui millia millium Gentilium Christi progenuit. Nonne Japonica Ecclesia gens est fortissima, que fortiter pro Catholicæ religione retinenda pugnat usque ad sanguinis effusionem? Nonne pene innumeri illius Ecclesiæ Martyres extant, qui fortitudinem suam in excipiendis acerbissimis quibusque cruciamentis, abunde fatus ostentant? Hanc gentem fortissimam unus Xaverius, ejusque socii, ac proinde minima, ac parvula familia nostra progerminarunt. Verè ipsi fortes justitiae, seu justi fortes, justæ, ac fortissimæ gentis Magistri, Doctores, Apostoli.

Isai. 51. 51.

1444 Sibi lucem subministrat Isaia cap. 51. ubi de Gentium conversione Dominus: Lex à me exiet (LXX. egredietur, occurrit) & judicium meum in lucem populorum requiescit. Prædicationem Evangelii appellat legem, & judicium: cuius sonus in omnem terram exiit, & in fines orbis terræ. Psal. 18. Psal. 18.

Subexit Isaia: Propè est justus meus, egredius est Salvator meus. Juftum suum appellat Xaverium, imò & Salvatorem populorum Orientalis Indiae. Sic Apostolicos viros vocat Abdias v. 21. Et ascendit Salvatores judicare. LXX. Interpretes pro justus meus vertunt justitia mea, cuius ministri sunt fortissimi Evangelici prædicatores.

Ut verè clareat, hæc spectare potissimum ad Xaverium, & Japoniorum copersionem, subdit continentur Vates: Brachia mea populos judicabunt: me Insula expectant; & brachium meum sustinebunt. Priora verba Christum indigitant è Cruce oculis Orientales populos spectantem, & extensis bra-
Isai. 51. 51.

chii ad amplexus invitantem; extremas nempe Japoniorum insulas, uti juniores non pauci ad litteram interpretantur haud malè. Has insulas se judicaturum prædicit, id est, vindicaturum à tyrannide diaboli:

quod remotæ gentes, & Japones insulani vehementer desiderabant, & avidissime excepunt, uno excepto Xavero illorum Doctore, & Apostolo: quem ut brachium Dei potentissimum ad mysticam illam idolatriæ stragem sustinerunt: & brachium meum sustinebunt. LXX. & Vatabus; in

Brachium Christi fortissimum Xaverius. Vatabus, sperabunt. Forerius, ad Vatab. brachium meum expectabunt: Xaverium Forerius, nempe,

Brachium Christi fortissimum Xaverius.

Societas Iesu
brachium
Ecclesia dexterum.
Referit P.
Suar. t. 4.
de relig.
c. 7. n. 5.

Xaverius
fortis ille est
Apocalypsis
Angelus.

1446
Apoc. 10. 11.

Judi. 14. 18.
Pr. 30. 30.

Xaverius
potentissimus
justus, fuit
Deus justus
in paträndis pro-
digis.

Rupe

Rupe

Msch
rum
ria et
res et
Chri-
paru-
Ecole

s. C.

Rupe

nempe, vi, robore, & efficacia Evangelii, & Crucifixi Jesu armatum. Verè de nostra familia, vel ob unius Xaverii magnalia (etsi alii multi deessent) illa protulit verba Clemens VIII. *Ego puto Societatem Jesu dextrum brachium esse Ecclesia.* Brachium procul dubio Ecclesiae Jesuitæ sunt, qui Evangelii gladium, uti *fortes justitiae*, ubique gentium stringunt, & vibrant ad miraculum. Brachium maximè extutum, ad gentes remotissimas Xaverius fuit, qui & Jesus nomine insignitus, & efficacia Evangelii roboratus infinitam propemodum idolatriæ edidit stragem. Verè Xaverius inter hos *fortes justitiae* fortior. Fortis ille Angelus est Apocalypses 10. de cœlo missus, & destinatus ad Indicam expeditionem titulo Nuncii Apostolici à Paulo Papa Tertio: vestitus predicationis nube: cujus facies solis splendore conspicua, id est, desiderio flagrans lucem Evangelii toto orbe diffundendi: pacis iride coronatus: sinistro pede ignito in terra posito, dextrum igneum in mari posuit, quia à terra ad mare, ad Insulas videlicet remotissimas transiit, ut Gentiles converteret, & inflammaret in Dei amorem, & martyrium: prætulit in brachio extento apertum libellum exiguum, id est gladium spiritus, quod est Evangelii verbum: magnum edidit clamorem non solum leonis instar rugientis, sed ad instar bovis mugientis: quod enim Vulgatus dixit; *Clamavit vox magna, quemadmodum cum leo rugit, Græcè est, quemadmodum cum bos rugit.* Ut ostendatur tum verè Angelum fortissimum fuisse: quid enim *fortius leone?* Judi. 14. 18. *Leo fortissimus bestiarum.* Pro. 30. 30. *Fortis, fortissimus, fortior ad capiendum ex Gentibus prædam.* Tum etiam ut portendatur illo bovis rugitu, eò clamores prædicationis suæ spectasse, ut Ethnici non solum ad fidem Christi traducerentur, sed pro illa retinenda ad subeundum martyrium inflammarentur: est enim *bos animal sacrificio destinatum, ac proinde Martyrum typus.*

Dochissimus Forerius pro, fortis justitiae, effert ex Hebræo, potentes justitiae, justus, fuit: seu potentes justi, vel Dii justi: quasi omnipotentes principes; & explicat de exercita Apostolorum potentia, per quam non solum Dæmonis tyrannidem vicerunt, sed rerum naturas verbo, & signis inverterunt: ut sic miraculorum splendore fidem Evangelio adfruerent. Hoc in nostrum Xaverium cadit jure merito: qui ut erat novus Orientalium Indiarum Apostolus, Deus justitiae, seu potentissimus justus fuit in patrandis prodigiis fere ubique, & semper. Quis ea enumeraret, cum extra numerum pene sint? Viginti septem mortuos ad vitam revocavit; & quinque dum adhuc ipse superstes erat. Innumeri homines ejus precibus fure à variis morborum generibus sanati: cæci multi lucem amissam recuperarunt. Sævissimas maris tempestates fedavit. Marina aqua, ipso orante, dulcis evasit, quin etiam quæ illius, que abundè in vatis superfuerat, potu plurimi per multas Indiarum provincias variis, quibus vexabantur, morbis sanati fuerunt, uti observatur in Bulla Canonizationis. Cancer marinus Christi crucem, quæ è manibus Xaverii pridie in mare di-

lapsa fuerat, propriis Chelis ei ad terram jam applicito restituit ex undis subito profiliens atque ante pedes Xaverii stans. Ignis absque suo naturali pabulo ante Francisci se-pulchrum mirabiliter exarsit linguarum domino clarus exitit; & accidebat quandoque ut eum ad diversarum nationum populos concionem habentem unusquisque eodem Redi negra-
ta per Xa-
verium mi-
rabilia ini-
tio nascen-
tis Ecclesia per
Apostolos
facta.
Urban,
VIII.

1448

Quanga
passus.

1449

Xaverius
fortis justi-
tiae, id est,
in patiendo
pro justitiae
re iusta
re funda-
menta.

1450

Dani. 3.

1451

Tertull.

Urb. VIII.

P. Lucena.

1452

Ejusque Martyres. Cap. III. 421

nempe natura: Et cum invenerit eam, impo-nit in humeros suos gaudens. Ad quæ verba S. Basil. Seleuciæ orat. 26. *Montes, & sylo-vas obire non recusat, obit præcipitia: cumque de errante venit in partem de errationis, & subiiciens humeros proprio labore oviculum curat laborantem, gaudet ipsa fatigatio ovium inventionem ratus lassitudinis esse levamen-tum.* En fortitudini florem, gaudium in-quam de laboribus, & eorum auctoritate. Similes Xaverii, humeri, Gigantis quidem, virisque validissimi, quibus universa Japoniorum Ecclesia incubuit, & pro traducen-dis ad Christum his oibis longè errabun-dis, immensa laborum, & ærumnarum mo-lles; qua presus, etiæ gemebat, gaudebat sum-mopere. Opportunè ac verè de Xaverii hu-meris dixerit quod de Christo Drogo Epi-geo. Hosienis lib. de Sacram. Dominicæ passionis, componens inter se locum Isaiae, & Lucæ: *Humerus tuus altus est, bumerus tuus fortis, bumerus tuus pertingit usque ad Patris confusum: illuc perducis ovem centra-mam.*

1453

S. August.

Xaverius
martyrium
exambiabat
atque adeo
tories Mar-
tyr, quoties
pro Christo
se dabat pe-
riculis.

S. Justini.

Nn

mortem, nisi miraculosè mortis consecutio impeditetur?

Fidem huic existimationi videtur ad-struere ingens illud prodigium decantaf-simum in palatio de Xavier apud Vasco-nes, ubi crucifixi imago sudore sanguineo madebat: quoties Xaverius gravis aliquod periculum subibat in infidelium convercio-ne: & tunc præsternit Sanguis effervesce-re visus est, cum in Insula propè Sinas, summa rerum omnium egestate, è corpore ex-cessit. Quid hoc? Certè portendi putaverim hoc prodigo Xaverii ærumnas, calamita-tes, & mortem purpurea martyrii corona dignissimas, excusse. Rem illustro, Jesus apud Horum supplices ad Patrem orabat, & vehementi angustia commotus, hiantibus corporis poris, sanguinis, apertis meati-bus, totus sudore maduit sanguineo: *Et factus est sudor eius, sicut gutta sanguinis de-currens in terram.* Lucæ 22. 44. Ad quæ verba inquirit S. Augustinus; quorsum Do-minus ad Crucis martyrium ultrò pro-pe-rans sudorem emittit sanguineum? Respon-det arguë in Catena D. Thomæ: *Orans cum Sudore Sanguineo Dominus significabat de cor-pore suo toto, quod est Ecclesia, emanatura martyrii.* Quasi dicat: Christus sudore ma-dens sanguineo præsignabat futuros in Ec-clesia fideles, qui suum in fidei causa sanguinem effunderent, & martyrii splendore fungerentur. Certè etiæ hic etiam Dominicus sudor præsignaverit assidos labores, gravissimas ærumnas, præsentissimaque vi-tæ discrimina, quæ constand semper arque invicto animo Xaverius pertulit in expedi-tione evangelica pro Christi gloria: voluit tamen Dominus in imagine sua sanguineo madere sudore sepe sæpius cum Fratricibus patiebatur; ut ostenderet ex corpore suo to-to, quod est Ecclesia, emanare tunc unius Xaverii martyrium.

Si hæc non multùm arrideant, sit fatis, ut Xaverius *fortis justitiae*, dicatur, id est, fortis in patiendo pro justitia; tot ærumnas, & mortis pericula subiisse in cau-fa Christianæ fidei, quam apud barbaras na-tiones disseminavit tanta animi magnitudi-ne, vitæque contemptu, ac luculentia martyrii voluntate, ut illud ultrò penè quæ-re videatur. In quem rectissimè cadit il-lud Sancti Laurentii Jaffiniani encomium de Sancto Martino, Serm. de eo: *Marty-rum extitit consors, cuius animam etiæ gla-dius persecutoris non abstat, palmam tam-en martyrii non amisit.* Quomodo martyrii glo-riam ipsum non habere censendum est, qui flagrans amore martyrii, pro fidei testifi-ca-tione catholicæ, terrenorum Principum nec expavit potentiam, neque Hereticorum sa-vitæ cessit, quin constanter propalaret regu-lam, eorumque confutaret errores. Magnum prorsus est hoc martyrii genus, ultrò se pro Christi honore dare periculis, toties igitur martyrii promeruit palmam, quoties se ini-micis fidei disputando opposuit. Consonat Sanctus Chrysostomus hom. 1. de pluribus, S. Chrys., quas scripsit in D. Paulum laudem tom. 3. inter multa alia, quæ de nostro Xaverio Indiarum Apostolo, & verè Pauli æmulo, prædicari possunt, illud ad rem præsentem: *Ad pericula jugiter parabatur, consummans voluntate martyrium.* Verè in illo admir-

P. Ildeph. de Flores de Agone Martyr.

s. D. fil.
Selcu

Drogo.

Dani. 3.

1451

Tertull.

Urb. VIII.

P. Lucena.

P. Ildeph. de Flores de Agone Martyr.

Crucifixi
imago sudor-
is madebat
sanguineo;
Xaverio pa-
tientem.

Sudor Christi
sudore sanguini-
neus in hor-
to quid porta-
deret.

S. August.

Xaverius
martyrium
exambiabat
atque adeo
tories Mar-
tyr, quoties
pro Christo
se dabat pe-
riculis.

S. Justini.

S. Chrys.

ris